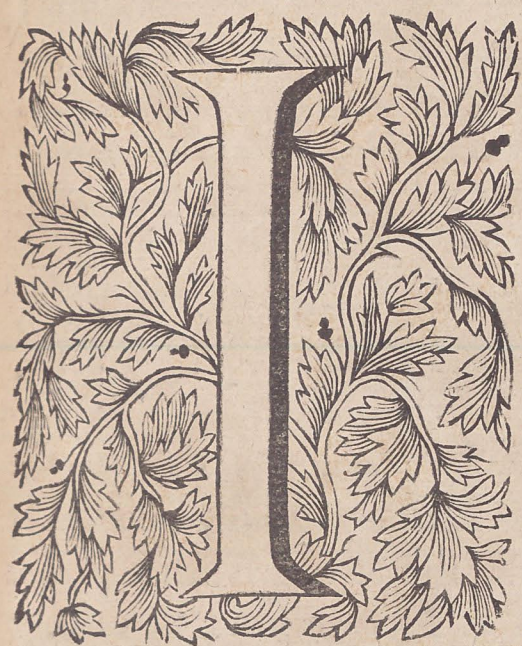

ITALIA.

LIBER SECUNDUS.

ITALIA regionum omnium, inquit ^a Plinius, pulcherrima, ac in eas meritò principatum à natura obtinens: reatrix parensque mundi altera: artium præstantia & ingeniorum claritate nobilis. ^b Numine Deum electa, quæ cælum ipsum clarius faceret, sparsa congregaret imperia, ritusque molliret, & tot populorum discordes ferasque linguas, sermonis commercio contraheret ad colloquia, humanitatem homini daret: tandemque una cunctarum gentium in toto orbe patria fieret. Sibi ipsi ^c maxime sufficit, advectitiis bonis plerumque quam minimum indiget: omnigeram-

^{I.}
DESCRPTIO
ITALIÆ.
^a Plin. in fine
Hist. Natur.
^b Idem lib. 3.
^c 5.

que fertilitatem, si cui aliæ terræ, Italiæ concessam credo. Insulis ^d undequaque quasi tuto præsidio cingitur; exceptis paucis quibusdam partibus, quæ & ipsæ inviis montibus muniuntur. Unde ^e tot elogiis ab omnibus celebrata est, ut jam inveniri non possit, quod non veterum authorum præsumpserit diligentia. Hujus termini sunt Pachimum promontorium in Sicilia ad Orientem: mare Adriaticum ad Septentrionem, saltem ex majori parte: mare Thyrrenum ad Austrum: sed ad Occidentem non semper iidem fuere. Primis temporibus Rubiconem pro limite habuit, ut legere est apud Ciceronem, ^f hoc flumen Galliæ finem vocantem; quippè quod Italiam à Gallia Cisalpina tunc dirimeret. Post Augustum, qui Cisalpinam Galliam Italiæ adjecit, ab Alpibus terminata fuit, teste Strabone ^g, qui vocat radices Alpium initium Italiæ. Tandem ad Danubium usque fines suos extendit, cum Rhetia duæ inter ejus provincias numerari coeperunt.

^d Dionys. Halic.
Rom. Antiq.
lib. 1.
^e Strabo lib. 6.
^f Solinus cap. 8.

Tunc autem in sexdecim, & paulò post in septemdecim provincias divisa est, ut legitur in Notitia Imperii, quæ hæc habet.

Provincia Italiæ decem & septem.

Tuscia cum Umbria, in qua Roma.
Campania, in qua est Capua.
Flaminia, in qua est Ravenna.
Aemilia.
Picenum Annonarium & Suburbicarium.
Valeria, quæ sexdecim provinciis addita est.
Liguria, in qua est Mediolanum.